

جامی

باندازه ۱۵۲ x ۲۴۵ - جلد مغوای روغنی خوش بوم سرغش
ترنج و سر ترنج متن و حاشیه بوم آلبالونی گل و بوته نقاشی ، اندرون
بوم سرخ گل و بوته مذهب حاشیه باریک بوم مشکى مذهب کاغذ
سمرقندی شکری جدول زرین - تمامی حواشی هر دو صفحه چهارترنج
و چهار نیمترنج عکاسی قدیم مذهب دارد - دو صفحه اول حاشیه
گلکاری - عنوانها بزر - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع عالی -
۲۷۸ صفحه ، هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۴ میلیمتر -
خط نستعلیق کتابت خفی متوسط - رقم بابای حصاری - تاریخ تحریر
سال ۹۷۳ . (شماره ۲۴۳) .

نسخه علاوه بر یوسف و زلیخا مثنوی کوتاهی در ۵ صفحه
بدنبال دارد .

آغاز و پایان نامه نسخه پیش .

آغاز مثنوی دوم :

« الهی باعزاز پاکان تو بسوز دل درد ناکان تو »
پایان کتاب :

« بحق نبی حرمت خانه دان بیخشای برجاسی ناتوان : »

« تمت الكتاب بعون الملك الوهاب الفقير الحقير المذنب المحتاج

الى رحمة الله الهارى بابای حصاری غفرالله ذنوبه وستر عیوبه در بلده
حصار نوشته شد . سنه ۹۷۳ » .

نسخه هنگامی در تملک ابوبکر کاتب نامی از مردم عثمانی

بوده و بسال ۱۲۸۳ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه
صفحه اول دو مهر او هست .

(۵۵۷)

یوسف و زلیخا

جامی

باندازه ۱۷۰ × ۲۷۰ - جلد تیماج یشمی جدول مذهب
منگنه جدید - کاغذ بخارائی زرفشان غابر جدول زرین - بین مصراعها
تسمه مذهب منقش - عنوانها در سر سخن های مذهب روی متن زر
بسفیداب تحریر دار نوشته شده - صفحه چهارم موجود متن بوته اندازی
حلکاری - یک مجلس میناتور خوش که صفحه مقابل آن متن بین
سطور طلا اندازی منقش است و هشت لچکی مذهب منقش دارد -
یک سر لوح مذهب متوسط جدید - ۳۵۳ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ،
هر سطر یک بیت ، ۹ میلیمتر بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
(شماره ۲۴۴) .

از اول و آخر ساقط دانسته است و دو ورق باول نسخه و یک ورق
باخر و چند ورق در میانه آن افزوده و نوشته اند . با اینحال از آخر
در حدود چهار ورق کسر دارد .

آغاز :

« الهی غنچه اسید بکشای گلی از روضه جاوید بتمای »

پایان موجود :

« بیفکنند از کف فکرت نرازو نشست از نظم منجی سست بازو »

در حدود سال ۱۲۴۳ در تصرف علیقلی ناسی بوده و بسال ۱۲۷۴
و ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر
او ه

جای

باندازه ۱۰۰ × ۱۶۵ - جلد مقوای روغنی خوش بوم زرد نقش
رخ و بلبل و پروانه بدون حاشیه ، اندرون بوم سرخ نقش
برگ موئی مذهب - کاغذ ترمه جدول و کمند زرین - عنوانها بسرخ
روی متن زرد سرسخنهای مذهب مرصع نوشته شده است - دو صفحه
اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی حاشیه حلکاری - یک سرلوح
مذهب مرصع خوش - نه مجلس تصویر میناتور آبرنگ کار اصفهان -
۲۵۳ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت . ۶ سیلیمتر -
خط شکسته نستعلیق کتابت متوسط - رقم محمد رحیم - تاریخ تحریر
سال ۱۲۴۰ (یا ۱۲۰۴) . (شماره ۵۰۹۹) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه شماره ۲۴۹ و کتابت چنین تمام میشود؛
« وقع الفراغ من تسوید هذا الكتاب بتاريخ يوم سه‌شنبه بیست و چهارم
شهر جمادی الاول سنه ۱۲۴۰ برید الضعیف . . . محمد رحیم ابن محمد »
بدنبال یوسف و زلیخا مثنوی کوتاهی از کاتب و یکی از « رقیق »
در توصیف کتابت است که در آن اشاره شده است که نسخه
برای « برادر زاده سلطان » کتابت و فراهم شده است که احتمال
می‌رود مقصود فتحعلیشاه برادر زاده آقا محمدخان قاجار باشد و بنا براین
تاریخ تحریر همان سال ۱۲۰۴ میشود .

بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته است ولی اثر نام
فتحعلیشاه را در ترنجی که معمولا در حاشیه صفحه اول کتاب می
نوشته‌اند ، محو کرده‌اند «

(۵۵۹)

یوسف و زلیخا

جامی

باندازه ۲۱۵ x / ۱۳۰ - جلد روغنی عالی بوم مشکي ترنج
و نیمترنج و سر ترنج و حاشیه بوته مذهب . اندرون بوم سرخ ساده
جدول مذهب - کاغذ ترمه جدول کمند زرین - عنوانها بسرخی -
دو صفحه اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی حاشیه بوته
اندازی منقش - یک سر لوح مذهب برصع خوش - ۲۷۳ صفحه ،
هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۳ میلیمتر - خط نستعلیق
کتابت خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۳) . (شماره
۲۹۹۸) .

آغاز و پایان مانند نسخه پیش .

کیفیت ورد بکتابخانه معلوم نیست .

(۵۶۰)

جامی

باندازه ۲۹۵ x ۱۸۰ - جلد روغنی ممتاز زمینه نارنجی نقش
مجلس بوم و گل و درخت و پرده ، حاشیه زمینه مشکي بوته مذهب ،
اندرون تیماج مشکي ترنج ، و سرترنج و نیمترنج و گوشه سنگه طلاپوش
صفحات متن و حاشیه ، کاغذ متن سمرقندی شکری زرقشان جدول
زرین حاشیه الوان عکس کاری مذهب ممتاز - یک سرلوح مذهب عالی
یک مجلس میناتور ممتاز تصویر شکارگاه - ۹۸ صفحه ، هر صفحه

۱۳ سطر ، هر سطر يك بيت . ميليمتر خط نستعلیق كتابت خفی خوش - رقم محمد امين كاتب - تاريخ تحرير سال ۱۰۰۱ . (شماره ۲۵۳) .

آغاز :

« ای بیاد تازه جان عاشقان زاب لطفت تر زبان عاشقان
پایان :

« هر دمش جاه و جلال تازه باد مدت سلکشی برون زاندازه یاد »
« در کتابخانه نواب کامیاب قمرکاب عدالت شعار گردون وقار
خورشید اشتهار دین محمد سلطان زیداته عمره صورت تحریر بافت
فی شهر رجب المرجب سنه احدی و الف کسبه المذنب محمد امين
الکاتب » .

در آخر نسخه مهر دین محمد باسجع : « دین محمد سلطان بن
حافی سلطان ۹۹۹ » یا « سلطان بن سلطان دین محمد خافی ۹۹۹ »
و در صفحه اول بالای سرلوح مهر ناصرالدین شاه را دارد .

(۵۶۱)

ترجمه منظوم ۴ چهل کلمه (از بیچین حدیث)

جامی

باندازه ۱۸۰ x ۲۷۵ - جلد میشن تریاکی دولائی ابره ترنج
و سر ترنج و لچکی ضربی طلاپوش خوش ، آستر میشن ساق چناری
ساده - صفحات متن و حاشیه قطعه سازی ، کاغذ متن بخارائی نخودی
و چهره ای افشان غبار جدول زرین ، حاشیه سمرقندی زرفشان - کلمات
حضرت رسول بقلم دو دانگ و ترجمه منظوم به تفنن چلیپا نونسه
و جدول کنسی شده است - بک سرلوح مزدوج مذهب برصع عالی -

۱۶ صفحه ، هر صفحه مشتمل بر سه « کلمه » و شش بیت ترجمه منظوم - خط نستعلیق دو دانگ (متن کلمات) و نیم دو دانگ (مقدمه) و کتابت (ترجمه منظوم) عالی - رقم میر علی هروی بدون تاریخ (بعد از سال ۹۳۵ و پیش از سال ۹۴۲) . (شماره ۲۰۹۰) .

آغاز :

« صحیح ترین حدیثی که ... اما بعد این جهل کلمه است از آن کلمات که سهولت فهم و حفظ را بنظم فارسی ترجمه کرده می آید . امید واری آنکه ناظم مترجم امروز در شرط من حفظ علی امینی اربعین حدیثاً بنفعون داخل شود ... »

« لایؤمن احدکم حتی یحب لآخره ما یحب لنفسه »

هرکسی را لقب مکن مؤمن گرچه از سعی جان و زن کاهد
تا نخواهد برادر خود را آنچه از بهر خویشتن خواهد
نایان :

« ای گرانمایه مرد دانشور که ترا علم دین بود معلوم
تمت ترجمه هذا الاربعین ... سه نصح و ثمانین و ثمانمائه ..
« اربعین های سالکان جامی هست بهر وصول صدر قبول
نبود از فضل حق عجیب و غریب که بدین اربعین رسمی بوصول
« کتبه العبد الفقیر میرعلی الکاتب شفرالله ذنوبه و ستر عیوبه
ببلده بخارا . »

نسخه در حدود سال ۱۰۳۰ هـ در تملک محمد علی نامی بوده و پس از ۱۱۴۴ از عرض کسایخانه گذشته بعدها بسال ۱۲۴۴ در تصرف محمد اسمعیل نامی آمده و باز وارد کتابخانه شده و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و مهر او در بالای صفحه اول هست .

(۵۶۲)

ترجمه منظوم چهل کلمه (از پین حدیث)

جامی

باندازه ۱۷۰ × ۲۸۰ - جلد مقوای ابره قلمکار بوته بازوبندی
مذهب روغنی سجااف تیماج مشکى ، اندرون کاغذ مشکى - صفحه ها
متن و حاشیه قطعه سازی ، کاغذ متن خنائى جدول رزین زرافشان غبار
غبار ، کاغذ حاشیه گلی عکس کارى بوته تحریر بزر - بدون سرلوح -
۱۶ صفحه ، هر صفحه سه « کلمه » از متن و شش بیت ترجمه منظوم
که چهار بیت بچلیپ نوشته شده است - خط نستعلیق نیمه دو دانگ
و کتابت خفی خوش - رقم میرعلی - بدون تاریخ (نیمه اول قرن ۱۰)
(شماره ۲۰۸۸) .
آغاز مانند نسخه پیشی .

پایان :

« بازکشن دست همت از چیزی که بدست نصیرف دگر بیست »
« کتبه الفقیر المذنب میر علی غفرالله ذنوبه و متر عیوبه . »
بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه
اول نام او بسفیداب روی متن زر در ترجمی نوشته شده است - بسال
۱۲۹۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در محل سرلوح مهر او هست .

(۵۶۳)

منظوم

جامی

باندازه ۱۲۰ × ۱۹۰ - جلد میشن جگری نرنج و نیمرنج
ضربى مذهب لولا دار خوش عالی ، اندرون میشن سرخ ساده - صفحه ها

متن و حاشیه ، کاغذ متن بخارائی زرفشان غبار ، حاشیه سمرقندی زرفشان - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع عالی که در کتیبه آن روی متن زر منقش بخط کوفی تزئینی بسفیداب نوشته شده است . خط متن حدیثها نستعلیق نیمدو دانگ و مقدمه و ترجمه منظوم کتابت خفی عالی - رقم شاه محمود فیثابوری - تاریخ تحریر سال ۹۵۰ . (شماره ۱۱۱۱۸) .

۱۵ صفحه هر صفحه ۹ سطر که در صفحه ۲ بیت فارسی و سه حدیث دارد و چهار بیت بچلیب نوشته شده است .
 آغاز و پایان متن مانند نسخه شماره ۲۵۴ در آخر اضافه دارد :
 « تمت علی ید العبد المذنب شاه محمود الکاتب غفر الله ذنوبه
 و ستر عیوبه فی شهر خمسین و تسعمائه بدار السلطنه تبریز »
 یادداشتها و مهر ناصرالدین شاه را محو کرده اند و ظاهراً بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است .

(۵۶۴)

جامی

باندازه ۱۴۰ x ۲۴۰ - جلد میشن قهوه‌ای بغدادی لولا دار جدول منگنه مذهب - صفحه‌ها متن و حاشیه ، کاغذ متن خانبالغ زرفشان غبار ، حاشیه دولت آبادی لیموئی و جهره‌ای جدول زرین - حواتسی حلکاری خوش - متن قابسازی و در هر صفحه سه سطر متن کلمات بقلم نیم دو دانگ بزر و لاجورد و سبب بیت ترجمه فارسی منظوم هست که چهار بیت آن بچلیب نوشته شده است - هر صفحه چهار لچکی مذهب منقش دارد - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع عالی که در کتیبه آن عنوان « جهل حدیث نبوی » بقلم رفیع عالی

بسفیداب تحریر دار روی متن زُر نوشته شده است - ۱۶ صفحه - خط نستعلیق نیمه دو دانگ و کتابت خفی عالی - رقم بابا شاه اصفهانی تاریخ تحریر سال ۹۷۸ . (شماره ۲۰۹۲) .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش در آخر اضافه دارد :

« یزیدور اتمام رسید این نسخه شریف در تاریخ شهر رمضان المبارک سنه ثمان و سبعین و تسعمائة . کتبه العبد المذنب بابا شاه اصفهانی . »

بسال ۱۱۰۵ وارد کتابخانه شاه سلطان حسین صفوی شده است و در پشت صفحه دارد : « چهل حدیث ... بخط بابا شاه از بابت پیش کشی ولدان مرتضی قلیخان بیگلربیگی سابق کنجه که بتاريخ شهر جمادی الاولی سنه ۱۰۷۷ جمعیست . بتاريخ ۱۶ شهر جمادی الثانی سنه ۱۱۰۵ داخل عرض شد . » و مهر شاه سلطان حسین با سجع : « رسید از سلیمان بعز و شرف حسین از غلامی شاه نجف » ذیل آنست - بعد نسخه در تملک میرزا مهدیخان نادری آمده و پشت صفحه اول و آخر مهر او هست - سایر بیتها و مهرها را محو کرده اند و معلوم نیست در چه تاریخ وارد کتابخانه شده است .

(۵۶۵)

جامی

باندازه ۱۹۵ × ۳۰۵ - جلد میشن قهوه‌ای ترنج و سر ترنج و گوشه بریده ضربی طلا پوش فرسوده ، اندرون میشن ساق چناری ترنج و سر ترنج گوشه مذهب - صفحات قطعه سازی متن و حاشیه ، کاغذ متن ختائی زرفشان غبار - حواشی حلکاری و کتیبه سازی ،

موزائیک کاری مناسب هر صفحه در متن چهار لچکی بوجه اندازی دارد - يك سر لوح مذهب مرصع خوش - ۱۵ صفحه هر صفحه سه سطر متن كلمات و شش بيت ترجمه منظوم که دو بيت مستقیم و چهار بيت در ۸ مصراع چلیپ نوشته شده است - خط كلمات نستعلیق دو دانگ و ترجمه کتابت خوش - رقم محمد امین - تاریخ تحریر سال ۹۸۸ . (شماره ۱۱۶۴۴) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش و در آخر اضافه دارد :

« تمت ترجمه هذا الاربعین بتوفیق من هو خیر التاصرین و معین ،
 علی ید العبد المذنب محمد امین سنه ثمان و ثمانین و تسعمائة
 مع الله بها کل فریق فیہ الحمد لله علی الاتمام . »

نسخه از موقوفات شاه سلطان حسین صفوی است که بسالی ۱۱۰۷ از عرض کتابخانه گذشته و وقف نامه بخط آقا جمال خوانساری در پشت صفحه اول هست و بمهر شاه سلطان حسین و آقا جمال مهور است بعضی عبارات که در ضمن يك صفحه وقف نامه است نقل میشود :

« ... اعلی حضرت - شاه سلطان حسین الحسینی الموسوی
 بهادر خان ... این کتاب مستطاب را ... وقف بخند و حبس مؤبد
 فرمودند بر کافه شیعیان و عامه اهل ایمان که بمطالبه آن با استکتاب
 از آن منتفع گردند و تولیت آنرا تعویض فرمودند بذات اقدس و نفس
 انفس خود - و بعد از آن بھر که از سلسله علیه صفویه ... سریر آرای
 کشور سلطانی ... بوده باشد ... مقرر آنکه کتابدار سرکار خاصه
 شریفه آنرا با سایر کتب مختلفه که وقف نموده اند در مکانی معین
 ضبط نموده سررشته جدا بر آن نگاهدارد و داخل سایر کتب کتابخانه
 مبارکه نکند ... و کتب الداعی لدوام الدوله الابدیة القاہره ابن
 حسین جمال الدین محمد الخوانساری ... »

از کتابهای مسروقه امتدادی است و کیفیت ورود آن بکتابخانه
معلوم نیست .

(۵۶۶)

جاهی

باندازه ۲۴۰ × ۱۶۰ - جلد دولائی ابره قلمکار موم کشیده
سجاف و اندرون تیماج مشکی بوته اندازی - صفحات متن و حاشیه ،
کاشد متن ختائی الوان ، حاشیه دولت آبادی جدول و کمنددار -
بین سطور طلا اندازی - یک سر لوح مذهب مرصع خوش - ۶ ، صفحه
سطر بندی صفحات مانند نسخه پیش - کلمات بزرگ و شنگرف و لاجورد
- خط کلمات نستعلیق نیمه دو دانگ و متن کتابت خنی عالی - رقم
عبدالرشید دیلمی - تاریخ سال ۱۰۳۲ « (شماره ۱۱۱۹) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش اضافه دارد :

« نمت ترجمه هذا الاربعة بتوفیق من هو خیر ناصر و معین
سنة ست و ثمانین و ثمانمائه متع الله بها کل فریق و فیه والحمد لله
على الاتمام والصلوة والسلام على آله البررة انکرام ، شرف بکتابتها
العبد الحقیر رشید غفر الله ذنوبه فی سنة ۱۰۳۲ من الهجرة النبوية »
از مملکات میرزا مهدیخان نادری بوده است و بهر او در
دشت صفحه اول دیده میشود - بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه
گذشته و در حاشیه صفحه اول اثر نام او که در ترجمی نوشته شده معلوم
است - بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است .

(۵۶۷)

هفتوی نصیحت نامه جامی بفرزند خود

جامی

باندازه ۲۵۷ x ۱۵۵ - جلد دولائی ابره تیماج سرخ ترنج
و سر ترنج و نیمترنج و گوشه مذهب ، سجاف و اندرون تیماج ماشی
ساده - کاغذ فرنگی آهار و مهره کشیده جدول و کمند زرین بین
سطور تماماً طلااندازی - دو صفحه اول متن و حاشیه ، حاشیه پوته
اندازی میناسازی خوش - یک سر لوح مزدوج مذهب برصع خوش -
۹ صفحه هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۵ سیلیمتر - خط
نستعلیق کتابت خوش - رقم علی نقی - تاریخ تحریر سال ۱۲۷۵ .
(شماره ۲۵۲)

آغاز :

تولک الله ای فرزانه فرزند

نگهدار تو یاد از بد خداوند

زهر پندت دهاد آن بهره مندی

که وقت حاجت آنرا کار بندی

مرا هفتاد شد سال و ترا هفت

ترا اقبال بی آید مرا رفت »

پایان :

« همان به کاندربین دیرمجازی

کند فضل خدایت کارسازی »

« مشق کرد از روی خط استاد الکل فی الکل میر عماد

الحسنی خاندزاد حقیقی علی نقی ۱۲۷۵ .

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است

میر شیخ (میر شیخ بن نورالدین محمد پورانی)

پانداژة ۱۴x۲۳۵ - جلد ابره تیماج مشکى ترنج و سر ترنج
 و گوشه کوییده منقش مینا سازی زمینه زرین ، اندرون میشن عنایى
 ترنج و گوشه ساخت معرق زمینه لاجوردی عالی - صفحات متن
 و حاشیه ، کاغذ بخارائى الوان حاشیه افشان - ۱۵ صفحه مطر بندی
 مانند نسخه شماره ۲۵۹ - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع ممتاز -
 خط کلمات بزر و سفیداب و لاجورد - خط کلمات نستعلیق نیم
 دو دانگ و ترجمه کتابت خفی نزدیک بغایر عالی - رقم میر علی
 بدون تاریخ (قرن دهم) . (شماره ۲۰۹۱) .

این ترجمه ، ترجمه چهل حدیث دیگر جز آن که جامی
 کرده است می باشد و آن نیز مقدمه ای منشور دارد و هر حدیث بدو
 بیت شعر فارسی بوزن و بحر و ترجمه جامی است

آغاز:

« الحمد لمن . . . بس بمقتضای این امر فقیر بی بضاعت
 و حقیر بی استطاعت المفتقر الی رحمة السبعانی میر شیخ بن نورالدین
 محمدالپورانی چهل حدیث از جماع اخبار مصطفوی بنظم فارسی
 ترجمه کرده می آید تا حفظ مقاصد آن بر طالبان آسان گردد رجا
 از حضرت کبریا آنکه در روز جزا از سعادت جزای من حفظ علی استی
 اربعین حدیثاً بعثه الله یوم القیمة فقیهاً عالماً بهره مند گردد . . . »

« . . . من دل علی خیر فله مثل اجر فاعله صدق الله

» هر که خیری کند جزا یابد

ای خوش آن کس که گشت عامل خیر

و آنکه بر خیر زاهنما گردد

هست مزدش جو مرد فاعل خیر»

نایان :

« آن زمان بر زبان او بدهید

گفتن لا اله الا الله »

« كنبه الفقير المذنب مير علي الكاتب غفر ذنوبه . »

بسال ۱۲۰۰ وارد کتابخانه شده و سال بعد از عرض آقا محمد نمان قاجار گذشته است - بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه اول نام او بسفیداب روی متن زرد در ترنجی نوشته شده - بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر او را دارد .

(۵۶۹)

پیامی (شیخ عبدالسلام بن شیخ شمس الدین

محمد کرمانی)

پاندازه ۱۴۵×۲۲۵ - جلد روغنی عالی بزم تریاکی بوته
گل و بنبل نقاشی ، اندرون سرخ بوته مذهب ساده - صفحه ها
متن و حاشیه ، کاغذ متن قطعه اصفهانی نخودی زرفشان غبار ،
حاشیه پشت گلی جدول و کمند زرین - تمامی صفحات حاشیه
حل کاری عالی تسه مذهب مرصع - یک سر لوح مزدوج مذهب
مرصع عالی - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب مرصع عالی -
صفحه آخر در پایان متن کتاب سه لوح و دو لچکی مرصع مذهب

عالی - ۱۸ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۵
میلیتر - خط نستعلیق کتابت عالی - رقم میر عماد حسینی ؟ -
بدون تاریخ تحریر. (شماره ۱۰۰۰۹)
آغاز:

« مراست درد دلی پی برده بر گفتار
که سنگ خاره اگر بشنود بگرید زار »

پایان :

« ز نظم من ثنای تو روی مه را مهر
بخامه زر خود کرده باد نقش و نگار »
« کتبه الفقیر المذنب عماد الحسینی غفر ذنوبه و ستر عیوبه »
این نسخه ممتاز بخط میر عماد نیست و در رقم آن دست
برده شده و کلمه « عماد » الحاقی است و نام مذهب آن که در
آخرین کلمات نوشته شده بوده است تراشیده اند و تاریخ تذهیب
را که مؤخر تاریخ کتابت است محو کرده اند ولی ارقام ۶۹
بدقت خوانده میشود که رقم مات آن باید « ۹ » باشد. بهر صورت
کاتب این نسخه یکی از زیر دست ترین کتاب خط نستعلیق و
تاریخ تحریر آن باید نیمه اول قرن دهم عصر میر علی حسینی
هروی باشد.

نسخه در تملک میرزا مهدیخان نادری بوده و در صفحه
بدرقه اول مهر او هست - بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته
و در حاشیه صفحه اول نام وی روی متن از در نیمترنجی نوشته شده
و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است - یادداشتها
و مهرها از جمله مهر ناصرالدین شاه را در صفحه اول و آخر محو
کرده اند.

(۵۷۰)

هفت بند (در نصت حضرت طی بن ایطال)

حسن کاشانی

باندازه ۲۵۰×۱۷۵ - جلد روغنی عالی بوم زوك ترنج و
سر ترنج و حاشیه بوم مشکی نقش گل و بلبل ، اندرون متن سرخ
ساده جدول مذهب کار علی اشرف تاریخ ۱۱۵۳ - بطریق مرقع
و صفحه‌ها قطعه‌سازی - کاغذ متن خانبالغ بین سطور طلااندازی
منقش ، دو حاشیه باریک و بهن تشعیر سازی ممتاز بزر سبز و زرد
کار محمدهادی مذهب تاریخ ۱۱۵۲ - ۱۰ رقعہ هر صفحه ۸ سطره
هر سطر بک بیت ۷۷ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت ممتاز - بدون
رقم و تاریخ تحریر و با احتمال نزدیک یقین بخط میر عماد حسنی
(قرن ۱۱) (شماره ۲۹۴۴) .

نسخه ناقص و فاقد دو بند آخر است.

آغاز:

« السلام ای سایه خورشید رب العالمین

آسمان عزو تمکین آفتاب داد و دین »

پایان موجود :

« قبه نه چرخ را چون دانه برچینند زجا

مرغ تعظیمی که او برپام ایوان سماست »

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است و مشحفه

اول و آخر مهر او را دارد

حسن کاشانی

باندازه ۲۵۰×۱۶۰ - جلد مقوای ابره کاغذ آبی زرفشان
- صفحه‌ها قطعه سازی متن و حاشیه ، کاغذ متن سمرقندی جدول
زرین شکری زرفشان غبار، حواشی الوان حل کاری خوش - ترجیحات
و عنوانها بسرنج و لاجورد و زر - یک سر لوح مذهب مرصع خوش
که در کتیبه آن روی متن زر عنوان بسفیداب نوشته شده است -
۲ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ، هر سطر یک مصراع ۸۰ میلیمتر
- خط نستعلیق نیم دو دانگ عالی - رقم عبدالجبار اصفهانی -
بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۱) . (شماره ۲۹۴۳)

بدنیال هفت بند یک رباعی و یک قطعه نیز هست .

آغاز مانند نسخه پیش .

پایان :

« بعین عنایت بحالم نظر کنی

که بیند مسک را بروی خداوند »

« کتبه العبد المذنب الراجی عبد الجبار غفر ذنوبه و ستر عیوبه »

نسخه از کتابهای کتابخانه سلاطین صفوی بوده که عرضهای

مختلف را از پشت آن محو کرده اند و اثر آنها باقیست - بسال ۱۱۴۵

میرزا مهدیخان نادری آنرا خریداری کرده - بسال ۱۲۸۲ از عرض

ناصرالدین شاه گذشته و مهر او در حاشیه صفحه اول و آخر است .

صد کلمه حضرت جلی ابي ايطالب و ترجمه منظوم آن عادل

باندازه ۲۱۵×۱۳۵ - جلد تیماج دولائی ابره سرخ ، ترنج و سرترنج منگنه بطلا ، اندرون وسجاق مشکی - صفحات متن وحاشیه ، کاغذ متن خانبالغ ، حاشیه ابری جدول زرین دار - ۳۶ صفحه ، در هر صفحه سه سطر متن کلمات شش سطر ، هر سطر یک مصراع ترجمه منظوم نوشته و جدول بندی شده است - یک سر لوح مذهب مرصع عالی که در میانه روی متن لاجورد بزر تحریر دار نوشته شده است « ماته کلمه علیه عالیه » - دو صفحه اول بین السطور طلا اندازی منقش - خط متن ثلث دو دانگ جلی و خط ترجمه نسخ کتابت خفی عالی - رقم علی قلی شیرازی - تاریخ تحریر سال ۹۷۷ .
(شماره ۲۱۰۱)

آغاز :

« بهترین هر کلام ای نور چشم مردمان
هست نام خالق بسیار بخش مهربان »

با بیان :

« یا الهی بی رضایت کز زبان و چشم دل
زشت گوید یا به بیند یا رود جائی مهل
« اللهم اغفر . . . کتبه العبد الفقير الملك الغنی علی قلی
الستیرازی حامداً و مسلماً و مسلماً فی شهر رجب المرجب فی سنه
سبع و سبعین و تسعمائه »
در حاشیه صفحه اول نام فتحعلیشاه بسفیداب روی متن
زر در ترنجی نوشته شده و مهر ناصرالدین شاه دارد .

نسخه بتاريخ ۱۲۳۲ وارد کتابخانه شده است و وقتی در تملک محمد مومن و در تاریخ ۱۰۷۸ در دست محمد حسین بن محمد شریف بن شمس‌الدین محمد بوده و در سال ۱۱۴۵ محمد حسین ناسی آنرا در اصفهان خریداری کرده است.

(= ۷۳)

عادل [؟]

باندازه ۲۴۰ × ۱۷۰ - جلد ابره تیماج مشکی ترنج و سر ترنج نقاشی مینا سازی زمینه مطلا ، اندرون تیماج عنابی ترنج و سر ترنج و گوشه سوخت معرق مذهب عالی روی زمینه لاجوردی و فیروزه‌ای کاغذ قطعه اصفهانی شکری جدول و کمند زرین ، دو ورق اول و دو ورق آخر متن و حاشیه شده - متن صفحات جدول کشیده و در کنار هر بیت بوته‌اندازی مذهب - صفحه اول بین‌سطور مطلا اندازی نقش - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع عالی که در کتبه آن « بسمله » بقلم ثلث عالی بسفیداب تحریردار و در روی متن از بوته‌اندازی نوشته شده - ۳۶ صفحه ، در هر صفحه متن کلمات در سه سطر بقلم ثلث نیم‌دودانگ جلی عالی بلاجورد و زرتحریردار و سه بیت در شش سطر هر سطر یک مصراع نستعلیق دو صفحه هریک با یک سر لوح و یک شمسه و چهار نیم‌ترنج مذهب مرصع دارد که صفحه اول جدید و الحاقی است و در میان تتمه صفحه دوم بخط رقاع خوش بسفیداب تحریردار نام و القاب حضرت امیر نوشته شده است - کاتب متن کلمات محمد کاتب و کاتب ترجمه نظم شاه محمد مشهدی - تاریخ تحریر سال ۹۷۶ (شماره ۱۱۰۸۳)

ترجمه منظوم از شاعری با تخلص عادل است که در ترجمه
یکی از کلمات گوید:

« بدترین درویشی حقیق است ای جان جهان
بشنو از عادل کلام شاه مردانرا بیان
آغاز:

بهترین هر کلام ای نور چشم مردمان
هست نام خالق بسیار بخش مهربان
قال امیر المؤمنین علی المرتضی علیه السلام
گفت امیر مومنان سرچشمه صادق و صفا
شیر بزبان شاه مردان ابن عم مصطفی
لو کشف العطاء ما ازددت یقیناً
گر اجل بردارد از پیشم حیات مستعار
در یقین من یفزیاید بذات کردگار.»

پایان:

« اللهم اغفر رمزات الالفاظ و سقطات الالفاظ و هفوات اللسان
وسهوات الجنان .

با الهی بی رضایت گرزبان و چشم و دل
زشت گوید یا به بیند یا رود جانی مهل
حوره شاه محمد . تمت الکلمات العلیته العلویة علی قائلها الصلوة
والسلام والتحیته علی بد العبد العذنب محمد الکاتب غفر الله له سنه ست
و سبعین و تسعمائه .»

یادداشتها و مهرها را محو کرده‌اند و از آثار مشهود پیداست
که نسخه را امین السلطان تقدیم کرده و بسال ۱۳۲۲ از عرض

(۵۷۳)

حد کلمه حضرت علی بن ایطالب و ترجمه منظوم آن

عادل (۴)

باندازه ۲۶۷×۱۷۰ - جلد نیماج عنائی ترنج و سر ترنج
و لچکی ضربی طلاپوش ، اندرون کاغذ مشکی ترنج و سر ترنج
و لچکی مفضض ساده - کاغذ دولتآبادی منن زرافشان غبار -
دو صفحه اول بنن سطور طلااندازی منقش - یک سر لوح مزدوج
مذهب مرصع خوش که در کنیبه آن بزر تعریدار عنوان کتاب
بخط رقاع نوشته شده - ۳ صفحه هر صفحه ۹ سطر بشرح نسخه
پیش - خط کلمات ربحان دو دانگ جلی خوش بلاجورد و زر
تعریدار و ترجمه نستعلیق نیمدو دانگ متوسط - بدون رقم و
تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۲۰۸۵) .
آغاز و پایان منن مانند نسخه بیمنس ،
پیش از صفحه ۲۶ یک ورق ساقط دارد .
بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه
صفحه اول مهر او هست .

(۵۷۵)

عادل ؟

باندازه ۲۳۵×۱۵۰ - جلد میسن جگری ترنج و گوشه
ضربی طلاپوش ، اندرون تیماج عنائی ترنج و گوشه سوخت معرق
زمینه لاجوردی لولادار خوش - کاغذ اصفهانی جدول زرین -
دو صفحه اول بین سطور طلااندازی منقش - یک سر لوح مزدوج

مذهب مرصع عالی که در کتیبۀ آن بسقیداب تحریردار عنوان کتاب بخط رفاع نوشته شده - ۳۴ صفحه ، هر صفحه ۹ مطربشرح نسخه پیش خط کلمات ریحان دودانگک جلی عالی و خط ترجمه نستعلیق کتابت خفی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) .
(شماره ۲۰۸۶) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش

نسخه در حدود سال ۱۱۱۹ در تملک سعادتلی نامی بوده و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذریده و در حاشیه صفحه اول مهر او هست .

(۵۷۶)

ترجمه صد کلمه حضرت هلی بن ابیطالب با ترجمه منظوم آن

عادل

باندازه ۲۷۵ x ۱۷۵ - جلدنیماج فهرهای پنج و سر تریج منگنه - صفحه ها قطعه سازی کاغذ من بغدادی شکری جدول زرین حاشیه الوان - بین سطور طلائاندازی - ۳۴ صفحه هر صفحه ۹ سطر بشرح نسخه پیش - خط کلمات نات دودانگک جلی عالی و خط ترجمه نسخ کتابت عالی - رقم عبدالعلیم - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۲۰۸۷) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش . در آخر اضافیه دارد :
« کتبه عبدالعلیم بن مصطفی . »

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذریده و بالای صفحه اول و آخر صفحه آخر مهر او هست .

قصیده مناجات حضرت علی بن ایتالاب و ترجمه منظوم آن

باندازه ۳۸۰×۲۳۵ - جلد روغنی عالی بوم مشکئی نقش جانوران پرنده و غیره مذهب . اندرون تیماج عنابی ساده روغنی کشیده - صفحه های متن وحاشیه ، کاغذ متن دولت آبادی ، شکری جدول زرین افشان غبار ، چهره ای تماماً حککاری خوش - چهار صفحه اول جزحاشیه اصلی یک حاشیه باریک بوته اندازی مذهب دارد - دو صفحه اول متن بین مطور بوته اندازی - ۱۲ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر که بترتیب متن عربی در شش سطر و شش بیت ترجمه منظوم در شش سطر نوشته شده است - خط متن عربی سه دانگ نستعلیق جلی خوش و خط مقدمه نیمه دو دانگ خوش و ترجمه نستعلیق کتابت خفی عالی - رقم میرعلی - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۱۴۹۵) .

آغاز:

« وظایف شکستکی و نیازی . . . اما بعد مقصود از تسوید این اوراق و مطموع از اهل وفاق آنکه چون این فقیر را بعد از مطالعه کتب کلامی و ضبط قوانین عربیت توفیق رفیق شد که بمطالعه کتاب نهج البلاغه از کلام خیر انجام حضرت امیرالمؤمنین و امام المتقین اسدالله الغالب و مطلوب کل طالب علی ابن ابی طالب علیه الصلوة والسلام و دیوان مبارک ایشان پرداخت و لغات معضله مشکله آنرا بجهد و کوشش بسیار فی اناه اللیل و اطراف النهار از کتب مبسوط بیرون داده ترجمه واضح بدان کتاب شریف نوشته حالا عجلت الوقت مناجات با برکات آن حضرت که در دیوان در قافیه عین ورود یافته تحفة المجلس العالی با ترجمه کتابت کرده میشود . و این مناجات

سریست نگاه دارنده خواننده آنرا در وقت شدت و بلا و حصار است در وقت غلبه اعدا و هنگام حزن و اندوه و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرموده که این متاجاتیب است که پدر من و جد بزرگوار من حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرزندان و محبان خود را بدان وصیت فرموده و بر خواندن آن ترغیب و تحریض نموده

آغاز :

«لک الحمد یا ذا الجود والمجد والعلی

تبارکت تعظی من تشاء و تمنع
ای صاحب جود مرثرا حمد و ثنا
هستی تو بزرگوار با مجد و علا
آنرا که تو خواهی بدهی نور هدی
و آنرا که تو خواهی نکنی منع عطا»

پایان :

« و صل علیه ما دعاک موحد»

و نا جاکه اخیار بیابک رکع «
یا رب ز تو بر رسول صلوات و سلم
تا خواند احد موحدت بین انام
مادام که با تو راز گویند اخیار
بر درگه تو رکوع آرند و قیام
فقیر میر. علی»

مترجم این قصیده معلوم نیست یا بمن معلوم نشد و اگر واقعاً ناظم این ترجمه و منشی این مقدمه معلوم نباشد ، مستبعد نیست که از شخص میر علی هروی خوشنویس کاتب این کتاب باشد که ویرا بشاعری و منشی گری یاد کرده اند .

در حدود سال ۱۱۵۰ نسخه را محمد رضا بیگ قوریساول
پیشکش کتابخانه سلطنتی صفوی شده و بسال ۱۲۸۲ از عرض
ناصرالدین شاه گذشته و در محل سرلوح و آخر کتاب بهر اوهست .

(۵۷۸)

حد گلمه حضرت هلی بن ایطالب با ترجمه

باندازه ۱۵۵ × ۲۳ بدون جلد - صفحه هاستن و حاشیه ، کاغذ
متن قطعه اصفهانی سفید و آبی ، حاشیه الوان - تمامی حواشی کلکاری
با تسمه تشعیر سازی مذهب عالی - متن صفحه ها جدول کشی و طلا
اندازی هر صفحه چهار لچکی مرصع دارد - یک سرلوح مذهب مرصع عالی
۳۴ صفحه ، در هر صفحه سه سطر متن کلمات و شش بیت ترجمه
منظوم در چهار بیت چلیپا چپ و راست و یک بیت مستقیم نوشته شده
است - خط کلمات نستعلیق دو دانگ و ترجمه کتابت خفی عالی -
رقم عبدالجبار اصفهانی - تاریخ تحریر سال ۱۰۲۹ . (شماره ۱۱۲۳۴)
آغاز مانند نسخه شماره (۲۳۱۲۷)

پایان:

« هر چه باید بگوید وانگه دل بر آن قول و گفته بگمارد .
کتبه العبد المذنب الراجی عبد الجبار غفر ذنوبه وستر عیوبه فی
سنه ۱۰۲۹ »

(۵۷۹)

قصیده مناجات حضرت هلی بن ایطالب و ترجمه منظوم آن

باندازه ۱۶ × ۲۷۵ - جلد تیماج دولانی ابره مشکی سجاغ
و اندرون آجری - صفحات متن و حاشیه ، کاغذ متن فرنگی آهار و بهره
کشیده جدول و کمند زرین حاشیه اصفهانی سرخ - یک سر فصل